

نگاهی به طرز استفاده از نیروی انسانی

در یک خط یا مسیر پنج کیلومتری که از حدود باغ صبا در خیابان کوروش کبیرتا میدان بیست و پنج شهریور، خیابان حافظ و قسمتی از خیابان تخت جمشید - درناصله بین حافظ و خیابان ویلا - است متجاوز از سی شبه بانک با اسامی گوناگون دیده می شود. در هر بانک لاقل دو نفر در ظاهر و بی شک دو نفر دیگر هم برای نظافت، حفاظت، مدیریت و کارهایی از این قبیل در حال وقت گذراندن هستند. کاربرد کلمه وقت گذرانی با اشتغال بسیار متفاوت است زیرا اشتغال به معنای واقعی به حالتی باید اطلاق شود که کلیه دقائق آن صرف کاری مفید گردد. به عنوان مثال راننده اتوبوس در حال رانندگی در وضع اشتغال قرار دارد اما کارکنان شعب مورد مشاهده (جز شعبه های یکی از بانکهای مشهور) همگی در حال وقت گذرانی هستند. وقت گذرانی به این منظور ایراد می شود که شخصی در محلی برای کاری نشسته ولی کاری نیست که انجام دهد. بارها از مقابل این بانکها در روزهای مختلف هفته در ساعات مختلف روز اگر کسی عبور کند و به داخل آنها نگاه کند بندرت کسی برای دریافت یا پرداخت به عنوان مشتری مشاهده می شود.

این پنجاه شعبه هر کدام لاقل چهار نفر را به وقت گذراندن و داشته و در محوطه ای که بیش از دو کیلومتر مربع مساحت ندارد دو بیست نفر که نیمی از آنها از تحصیلات بالاتر از متوسطه برخوردارند وقت می گذرانند. دقیقا " نمیدانم در سراسر ایران چند شعبه بانک وجود دارد ولی تصویری کنم کمتر از پنجهزار شعبه نباشد در هر حال اگر نیمی از این تعداد وضع تقریبی شعب موصوف را داشته باشند می توان باک محاسبه ساده ده هزار نفر را با معلوماتی بالاتر از دیپلم متوسطه بلا محصل دانست.

سیر کوتاهی در خیابانها انواع دیگری از نیروهای انسانی بلا صرف را نشان میدهد. تقریبا " جلوه شعبه بانک یک سیگار فروشی است، در هر چند قدم یک نفر خرده ابزارهایی مانند حوله، ملحفه، لنگ یا میوه فروشهایی مقداری میوه برای فروش عرضه می کنند. ماشین پها، بلیط فروشها، دوره گردها هم افرادی بی محصولترین قبیل هستند. سری به مغازه های فرش فروشی، صرافی، فروشگاه لوازم خانگی و غیر آنها بزنید و تعداد مشتریان هر مغازه را بشمارید. از بالای لاله زار تا پایین آن که محارزیه و پارچه - فروشی ها است نیز به شمردن مغازه ها و مشتریان بپردازید. وارد بازار شوید و از مارپیچهای تودرتو و طبقات زیرزمینی و هم کف و بالاتر باز بپایین کنید. همه جا

جهت انجام تحقیقات علمی پیمودن مراحل زیر ضروری است .

۱ - تعیین مشکل و موضوع تحقیق

To Certify the Problem

۲ - تدوین فرضیه

To formulate hypothesis

۳ - طرح تحقیق

Selecting hypothesis

۴ - جمع آوری اطلاعات و حقایق

Collecting data

۵ - طبقه‌بندی و تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده

Classifying data

۶ - اخذ نتیجه و ارائه گزارش حاوی پیشنهاد و راه حل

Conclusion

همانگونه که ملاحظه میشود ، نقش آمار از مرحله چهارم تحقیق ، یعنی جمع آوری

اطلاعات و حقایق شروع و اجراء میشود ، و تا مرحله ششم کمک فوق العاده‌ای به نیل به هدف

مینماید . در واقع روشهای آماری کار را در این دو مرحله تسهیل میکند و تحقق هدف را

زودتر میسر می سازد .

نباید فراموش کرد که آمار با تمام محاسنش هرگز نمیتواند جای منطق و استدلال و

تعقل را بگیرد ، بدین جهت که ریشه آمار ریاضیات است و ریاضیات منطق نیست ، بلکه ریاضیات

فنی است که تنها یک قالب یا مدل فکری میدهد که میتوان بکمک آن بر مشکلات زودتر و

سهلتر فائق گردید . بدین جهت آمار هم تنها یک فن و وسیله و نوعی سلاح است و بستگی

باین دارد که کجا بکار رود . باید آنرا در محل‌های مناسب بکار برد تا موثر و مفید باشد .

چه بسا اگر در یک محل نامناسب بکار رود ، نتیجه‌ای غلط و نامطلوب و مضر بدهد . در عین

حال امروزه ، اخذ تصمیم باید بر اساس واقعیات صورت گیرد و محل و مکانی برای حدس

و قرینه وجود ندارد . اصطلاح (Facts & Figures) را همواره بایستی بخاطر داشت .

آنچه برای محقق از لحاظ آمار ارزش و اهمیت دارد ، یکتویم طرز تفکر است که " طرز

تفکر آماری " (Thinking Statistically) نامیده شده است . " طرز تفکر آماری " در حقیقت

بر اساس مشاهده و شمارش واقعیت و واقع بینی و احتراز از حدس و قرینه است ، یعنی

قراردادن اخذ تصمیم بر اساس واقعیات و حقایق ، نه بر اساس احساسات و استنباطات

شخصی ، که عموماً عاری از اندیشه صحیح و خالی از حقیقت بینی بوده و آمیخته با امیال

و نظرات شخصی است . در آمار علاوه بر ارقام و جداول اطلاع کامل از کیفیت ارقام و

چگونگی تحصیل و تهیه آنها ضروری است . بعلاوه خصوصیات اخلاقی آمارگزار قبیل دقت

و توجه کامل در نتایج حاصله از آمار موثر میباشد .

بطور کلی آمار شناس سه عمل انجام میدهد .

۱ - گردآوری اطلاعات

۲ - تجزیه و تحلیل اطلاعات

۳ - تفسیر اطلاعات